

کارنامه

دفتر فرهنگ معلولین

افتتاح ۱۷ مهر ۱۳۹۰ / ۱۱ ذی القعدة ۱۴۳۲

سَبَّحَ لِلَّهِ

امام علی علیه السلام درباره معلولین به مالک اشتر والی مصر می فرماید:

ثُمَّ اللَّهُ اللَّهُ فِي الطَّبَقَةِ السُّفْلَى مِنَ الَّذِينَ لَا حِيلَةَ لَهُمْ وَالْمَسَاكِينَ وَالْمُحْتَاجِينَ وَأَهْلَ الْبُؤْسَى وَالزُّمْنَى، فَإِنَّ فِي هَذِهِ الطَّبَقَةِ قَانِعاً وَمُعْتَرِئاً، وَاحْفَظْ لَكَ مَا اسْتَحْفَظَكَ مِنْ حَقِّهِ فِيهِمْ، وَاجْعَلْ لَهُمْ قِسْماً مِنْ بَيْتِ مَالِكَ، وَقِسْماً مِنْ غَلَّتِ صَوَافِي الْأَسْلَامِ فِي كُلِّ بَلَدٍ، فَإِنَّ لِلْأَقْصَى مِنْهُمْ مِثْلَ الَّذِي لِلْأَدْنَى، فَلَا يَشْعَلَنَّكَ عَنْهُمْ بَطْرٌ. فَلَا تُشْخِصْ هَمَّكَ عَنْهُمْ، وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لَهُمْ.

ای مالک اشتر تو را به عنوان مدیر ارشد جامعه نسبت به افراد زمین گیر و معلول هشدار میدهم، پس به خاطر خدا پاسدار حقوقی که خداوند برای این افراد تعیین کرده، باش. بخشی از بیت المال و قسمتی از محصولات زمین های غنیمتی را در هر شهر به معلولین اختصاص ده. همواره به فکر مشکلات آنان باش و از آنان روی برمگردان. (نهج البلاغه، عهدنامه مالک اشتر، فراز هفتم)

آشنایی با دفتر فرهنگ معلولین

این دفتر در ۱۷ مهرماه سال ۱۳۹۱ برابر با ۱۱ ذی‌القعدة ۱۴۳۲ به دست مبارک نماینده تام‌الاختیار حضرت آیت الله العظمی سیستانی دام ظلّه الوارف، حضرت حجت الاسلام والمسلمین سید جواد شهرستانی زیدعه تأسیس شد. هدف تأمین نیازهای فکری و فرهنگی جامعه معلولین در کشورهای مختلف اسلامی است. نگاهی به تلاش‌های استعماری و میسیونری در یکصد سال اخیر برای جذب استعدادهای درخشان معلولین، ضرورت تأسیس چنین مرکزی را مبرهن‌تر می‌سازد.

به دلیل استعداد خارق‌العاده معلولین و سرعت فراگیری آنان و نیز شرایط مطلوب و کارآمدی آنان برای اجرای تبلیغ آیین و مکتب خاص، دستگاه میسیونری غرب تلاش می‌کرده، اینان را جذب نماید.

البته غرب در این هدف همواره با ناکامی‌های فراوان مواجه بوده است. در سال ۱۳۵۰، آلمانی‌ها مدرسه‌ای را برای نابینایان دایر کردند. ولی روحانیت آگاه به کمک بعضی از نیکوکاران مؤسسه ابابصیر را تأسیس کردند. ابابصیر در طول دو دهه با برنامه‌ریزی و تدبیرهای گسترده توانست بسیاری از نابینایان را جذب کرده و با برنامه‌ریزی صحیح آنان را آماده برای اجرای مسئولیت‌های بزرگ نماید.

اما از فعالیت‌های مؤسسه ابابصیر و بسیاری از مراکز دیگر در سال‌های اخیر کاسته شده و نیمه تعطیل یا کاملاً تعطیل شده‌اند. از سوی دیگر بیشتر مراکز دولتی و وابسته به سازمان بهزیستی و دیگر مراکز تازه تأسیس، رویکرد مذهبی نداشتند و فقط به مسائل معلولیتی می‌پرداختند.

با اینکه در غرب مؤسسه‌های بزرگی مانند گالدوت تأسیس شده و با عنایت‌های بسیار گسترده جهانی، معلولین را از کشورهای مختلف جذب کرده و با آموزش‌های فشرده آنان را آماده برای انواع فعالیت‌های تبلیغی تبشیری می‌نمایند.

در این شرایط، دفتر حضرت آیت الله العظمی سیستانی با درک صحیح شرایط جهان اسلام، دفتر فرهنگ معلولین را تأسیس کردند.

خطمشی این دفتر، همکاری با نخبگان و فرزندان معلول مسلمان در سراسر جهان در جهت فعالیت‌های فرهنگی و دینی است. از اینرو از مؤسسه‌هایی که خطمشی عمومی دارند فاصله گرفته و اهداف تخصصی فرهنگی معلولین را پی‌گیری می‌نماید. به عبارت دیگر خطمشی این مرکز ارتقای فرهنگ اسلامی در بین جامعه عزیز معلولین و افزایش توانایی و خلاقیت‌های آنان است. از اینرو با تولید آثار مذهبی به روش بریل، گویا، الکترونیک و فیلم دسترسی آنان را به منابع اسلامی آسان‌تر می‌نماید.

ساختار اداري و توليدات

این دفتر دارای هشت بخش اداری است. آمار فعالیت‌ها در هر بخش عبارت‌اند از:

کتاب گویا: این بخش موظف است دو قسمت را مدیریت نماید: یکی آرشیو کاملی از کتب گویا از کشورهای مختلف تهیه نماید و رایگان در اختیار کاربران قرار دهد. این آرشیو ماه‌ها است بهره‌برداری شده است و شامل چهل هزار ساعت کتاب گویا است. وظیفه دوم این بخش جذب و آموزش گوینده و مدیریت استودیو و تولید کتاب گویا می‌باشد. تاکنون سه هزار ساعت کتاب گویا تولید و عرضه شده است.

۱. اشعار علوی (مجموعه اشعار شاعران پارسی درباره امام علی ع) ۲ CD، ۱۴ ساعت
۲. کتاب راهنمای معلولین، ۱ DVD، شامل ۳۲ عنوان کتاب، مدت: ۷۴ ساعت
۳. مجله آینه پژوهش، ۱۲ CD، ۱۱۰ ساعت
۴. تفسیر صحیفه سجادیه، ۳ DVD، ۲۱۰ ساعت
۵. کتب درسی و آموزشی حوزوی و دانشگاهی، ۱۶ CD، ۶۰۰ ساعت
۶. رساله توضیح المسائل و مناسک حج، ۱ DVD، ۳۰ ساعت
۷. تفسیر المیزان، ترجمه فارسی، ۶ جلد، ۳ DVD، ۲۵۰ ساعت
۸. تفسیر مجمع البیان، ترجمه فارسی، ۱۶ جلد در ۸ مجلد، ۳ DVD، ۲۴۰ ساعت
۹. نهج البلاغه پژوهی، ۱ DVD، شامل ۴ جلد (کتاب پیام امام امیرالمؤمنین ع)، جلد ۱-۳ و کتاب شناخت نامه نهج البلاغه، مدت ۵/۸۲ ساعت
۱۰. زن و خانواده، ۱ DVD، شامل ۴ عنوان کتاب، مدت ۷۷ ساعت
۱۱. حوزه و روحانیت، ۱ DVD، شامل ۹ عنوان کتاب، ۹۲ ساعت

و ده‌ها عنوان دیگر ... (برای مشاهده لیست کامل کتاب‌های گویا به بخش تولیدات در صفحه اول پایگاه اینترنتی مرکز مراجعه گردد)

کتاب بریل: آثار مورد نیاز معلولین شناسایی و تبدیل به بریل می‌شود. کتب بریل تولیدی مرکز به کتابخانه‌های مهم مراکز استان‌ها ارسال شده تا در اختیار روشندان عزیز قرار گیرد. این کتب بریل هم‌اکنون به اکثر شهرهای بزرگ ایران نیز برخی از شهرهای خارج از ایران ارسال شده است. در این بخش، این آثار تولید شده است:

۱. توضیح المسائل، آیت الله العظمی سیدعلی سیستانی، ۶ جلد، ۱۰۰ نسخه
 ۲. مناسک الحج، آیت الله العظمی سیدعلی سیستانی، ۳ جلد، ۱۰۰ نسخه
 ۳. فقه برای غرب‌نشینان، آیت الله العظمی سیدعلی سیستانی، ۲ جلد، ۱۰۰ نسخه
 ۴. حقوق فرهنگی معلولان، از آثار تألیف شده در مرکز، ۱ جلد، ۱۰۰ نسخه
 ۵. سوره روشندان، از آثار تألیف شده در مرکز، ۱ جلد، ۱۰۰ نسخه
 ۶. چشم بصیرت به زبان اردو هندی، ۱ جلد، ۴۰ نسخه
 ۶. منتخب توضیح المسائل، آیت الله العظمی وحید خراسانی، ۲ جلد، ۵۰ نسخه
 ۷. اصول دین، آیت الله العظمی وحید خراسانی، ۲ جلد، ۵۰ نسخه
 ۸. قرآن کریم، به خط عثمان طه، ۱۰ جلد، ۲۰۰ نسخه
- نیز چند نسخه از بریل‌های تولید شده در دیگر مراکز جمع‌آوری و در کتابخانه نگهداری می‌شود.

کتاب مرجع: جامعه معلولین نیاز مبرم به انواع دائرةالمعارف‌ها، فرهنگنامه‌ها، مأخذشناسی، نسخه‌شناسی و مجموعه‌ها دارد. برای رفع نیازها در حال تألیف و انتشار این آثار می‌باشیم:

۱. دانشنامه نابینایی و نابینایان
 ۲. دانشنامه پارالمپیک
 ۳. دانشنامه کچاله و کچالین
 ۴. دانشنامه معلولین حرکتی
 ۵. مأخذشناسی کچاله
 ۶. مأخذشناسی معلولیت
 ۷. کتاب‌شناسی معلولین موفق
 ۸. مجموعه‌سازی
- چند عنوان مجموعه مانند نهج البلاغه پژوهی (۱۵ جلد)؛ سید هبه‌الدین احیاگر روشندان (۲ جلد) و غیره کار شده است.

تاکنون دانشنامه ناینیایی و ناینیایان، مجموعه‌سازی کحاله و مأخذشناسی معلولین موفق به پایان رسیده و منتظر تأمین هزینه‌ها برای ارزیابی نهایی و چاپ هستیم. دیگر پروژه‌های مرجع نیز بین ۲۰ تا ۷۰ درصد کار شده است.

کتاب راهنما: مسائل و معضلات معلولیتی نیز معرفی شخصیت‌های نخبه و پرتلاش معلول، هر یک در جلد به صورت فشرده و در قالب کم حجم اما پراطلاع عرضه شده است. برای این منظور تاکنون حدود هشتاد عنوان کتاب راهنما تولید شده است، که عنوان برخی از آنها در زیر آمده است:

۱. افتتاحیه دفتر فرهنگ معلولین، دیدگاه‌ها درباره مشکلات و راه کارها ۲.
- سوره روشندان: تکریم ناینیایان در قرآن کریم ۳. نیایش معلولین: ادعیه امام سجاد(ع) در دشواری‌ها و نیازها ۴. رودکی شاعر روشندل ۵. حلیه یا زیبا نگاشته، شفاء خواهی از زیورهای مخطوط نبوی ۶. حقوق فرهنگی معلولین ۷.
- قانونگذاری برای معلولین، مصوبات مجلس شورا ۸. رفتار با معلولین در سیره معصومین(ع) ۹. خدمات مرحوم حسین گلپیدی، بنیانگذار مدرسه ناشنوایان اصفهان ۱۰. فعالیتهای مجلس شورای اسلامی در عرصه معلولین ۱۱. وصال شیرازی، شاعر نابینا اهل بیت(ع) ۱۲. شوریده روشندل شیرین سخن ۱۳.
- ناشنوایی در ادبیات فارسی ۱۴. دکتر خزائی، قانون گذار روشندل ۱۵. غیاثا شیرازی، شاعری از روشندان ۱۶. روز جهانی معلولین: دوازدهم آذر- سوم دسامبر ۱۷. ابوالعلاء معری، دانشمند نابینای عرب ۱۸. ادیب نیشابوری، استاد ادیبان معاصر ایران ۱۹. صحبت لاری، روشندل خطیب و شاعر ۲۰. داود انطاکی، طبیب نابینا ۲۱. انور شیرازی، شاهزاده نابینا ۲۲. زکریای رازی، دانشمند و طبیب روشندل ۲۳. امری شیرازی، شاعر مُکَفَّر ۲۴. روز جهانی عصای سفید (ناینیایان)، دیدگاه، تحلیل و گزارش ۲۵. خائف روشندل، افتخار فارس ۲۶.
- آیت الله سید هبت‌الدین شهرستانی، سلسله جنبان خاندان ۲۷. بشار، شاعر ایرانی عرب زبان ۲۸. سید عبدالهادی شیرازی، مرجع و خادم روشندل ۲۹.

شفیعا، اعمی شیرازی (اثر) ۳۰. عقیل بن ابی طالب، مدافع ولایت و امامت ۳۱. جابر بن عبدالله الأنصاری، خبیرٌ بصیرٌ.

متن کامل کتاب‌های فوق در وبسایت مرکز برای استفاده عموم موجود است. غیر از موارد فوق ۳۰ عنوان نیز تألیف و در مراحل ویرایش و نهایی‌سازی است.

بخش فیلم و عکس: تمامی فیلم‌های مرتبط با معلولین (مستند، کوتاه، بلند، سینمایی) از سراسر جهان شناسایی و بسیاری از آنها جمع‌آوری شده است. این بخش موظف است هر سال حداقل دو جلد فیلم شناخت (کتابی درباره معرفی فیلم‌ها و شناسنامه آنها) تدوین و منتشر نماید. جلد اول آماده و زیر چاپ است. همچنین عکس‌های معلولیتی مطلوب از سراسر جهان گردآوری و هم به صورت CD و هم در کتاب هر سال منتشر گردد.

کتابخانه تخصصی معلولیت و معلولین: برای اولین بار در ایران و جهان اسلام کتابخانه‌ای با هدف جمع‌آوری همه آثار اعم از کتاب، نشریه و پایان‌نامه درباره معلولیت و معلولین تأسیس شده است. تاکنون حدود ۷ هزار اثر چاپی و الکترونیکی گردآوری شده است.

ارتباطات: راه‌اندازی و مدیریت وبسایت، بانک اطلاعات معلولین و نیز نشریه دیجیتالی معلولیت در این بخش مدیریت و سامان‌دهی می‌گردد. ارتباط مستمر با دیگر مراکز فعال حوزه معلولین، تبادل تجارب و اطلاعات و تأمین نیازمندی‌های آنان در حد ضرورت و توان نیز وظیفه این بخش می‌باشد. پایگاه اینترنتی مرکز به سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی آماده شده و بر روی آن متن همه کتاب‌ها و مجموعه‌های تولیدی مرکز، برای استفاده عموم قرار دارد. همچنین در این پایگاه بانک مقالات و کتاب‌های درباره معلولین در حال گسترش می‌باشد. پروژه‌های انجام شده و در دست اجرای مرکز نیز در این وبسایت اطلاع‌رسانی می‌شود.

دبیرخانه جشنواره‌ها: بخش دیگری که فعالیت پاره‌وقت در طول سال دارد، دبیرخانه جشنواره‌ها می‌باشد. این دبیرخانه تاکنون امور و کارهای مربوط به چهار جشنواره را سامان‌دهی و مدیریت کرده است:

(الف) جشنواره سراسری عکس معلولیت و معنویت
(ب) جشنواره تعلیم و تربیت معلولین: تقدیر از بانوان مربی معلولین
(ج) جشنواره سوره عَبَسَ ویژه معلولان نخبه سراسر کشور
(د) جشنواره ایمان و موفقیت، ویژه معلولان سراسر کشور

برای اطلاع از فعالیت‌های این دبیرخانه به بخش جشنواره‌ها در پایگاه اینترنتی مرکز مراجعه گردد.

دیگر فعالیت‌ها: پی‌گیری نیازهای اولویت‌دار و ضروری معلولین که از طرف ریاست مأموریت داده می‌شود، مانند زمینه‌سازی تولید عصا و ویلچر. برای ساخت بهترین نوع عصای نابینایان، عصای معلولین جسمی- حرکتی و ویلچر با تولیدکنندگان و افراد متخصص مربوطه حدود چهارصد ساعت جلسه و تبادل طرح و تجارب انجام گرفته است و هم‌اکنون ساخت عصای سفید به مرحله بهره‌برداری نزدیک شده است.

دفتر فرهنگ معلولین

قم، خیابان صفائیه، کوچه ۳۷، کوچه ۳، پلاک ۲۶
تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۳۴۸۰۴ دورنگار: ۳۷۷۳۸۰۱۹
www.malolan.com

